

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 125.866 van 1 december 2003
in de zaak A. 69.424/IX-1723.**

In zake : Claude PATTYN,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. TEMMERMAN,
kantoor houdende te GENT,
Sint-Martensstraat 16

tegen :

de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS).

D E R A A D V A N S T A T E, I X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Claude PATTYN op 18 juni 1996 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van de commissie van beroep voor de bestuursgeneeskunde bij de NMBS van 19 april 1996 waarbij de beslissing van het gewestelijk geneeskundig centrum te Gent van 6 maart 1996 wordt bevestigd en verzoeker definitief ongeschikt wordt verklaard voor alle functies en van de beslissing tot vroegtijdige pensionering van verzoeker wegens invaliditeit, genomen door het directiecomité van de NMBS op 1 mei 1996;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur M. LEFEVER;

Gelet op de beschikking van 21 april 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 21 mei 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 22 september 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad L. HELLIN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat F. GEERTS, die loco advocaat J. TEMMERMAN verschijnt voor verzoeker, en van advocaat A. SMULDERS, die loco advocaat H. SCHILTZ verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur M. LEFEVER;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker is sinds 1989 tewerkgesteld bij de NMBS in een functie van industrieel ingenieur te Gent. Op 29 maart 1994 wordt hem een tuchtmaatregel opgelegd wegens drankmisbruik tijdens de werkuren waarbij een alcoholemie van 1,58 gr/l wordt vastgesteld. Hij is in een periode van twee jaar driemaal het slachtoffer van een ongeval buiten de diensturen. In de periode van 6 maart 1993 tot 6 maart 1996 is hij in totaal 322 dagen afwezig wegens werkonbekwaamheid. Zijn laatste periode van werkonbekwaamheid vangt aan op 5 februari 1996 wegens

brandwondenletsels aan het linkerbeen die zouden zijn veroorzaakt doordat hij in zijn woning in slaap is gevallen tegen een radiator.

1.2. Op 6 maart 1996 wordt hij door het gewestelijk geneeskundig centrum Gent ongeschikt verklaard om elke statutaire functie uit te oefenen op een volledige, regelmatige en onafgebroken wijze. Verzoekers vertrouwensarts reageert hierop in een brief van 20 maart 1996 aan de hoofdgeneesheer van het gewestelijk geneeskundig centrum. In die brief overloopt hij de medische geschiedenis van verzoeker, meer bepaald de drie ongevallen die hem waren overkomen. Hij besluit dat ze geen onderling verband hebben en op medisch vlak absoluut geen invloed hebben op verzoekers arbeidsgeschiktheid.

1.3. Verzoeker tekent beroep aan bij de commissie van beroep voor de bestuursgeneeskunde die na verzoeker op 18 april 1996 te hebben onderzocht de beslissing van het gewestelijk geneeskundig centrum bevestigt en verzoeker op haar beurt definitief ongeschikt verklaart om elke functie op een volledige, regelmatige en onafgebroken wijze te vervullen. Dit wordt verzoeker meegedeeld met een brief van 19 april 1996. Verzoeker wordt erin gevraagd de naam mee te delen van een vertrouwensarts aan wie de medische verantwoording van de beslissing zal worden toegestuurd. Dit gebeurt in een brief van 29 april 1996 aan de vertrouwensarts van verzoeker. De medische rechtvaardiging luidt als volgt :

"Deze industrieel ingenieur-sectiechef heeft de laatste 2 jaar drie ernstige ongevallen gehad, waardoor zijn beschermingstermijnen verstreken zijn.

Over de achtergrond van de ongevallen laat betrokkene weinig los zodat er duistere kanten aan de ware toedracht zijn. Zeker is dat etylisme aan de basis ligt van al de moeilijkheden: er zijn disciplinaire problemen (cafébezoek tijdens de diensten) met als topje van de ijsberg een positieve alcoholemie (1,58 gr/l) tijdens de diensturen.

Wij zien een atrofische man met buikje, die eerder bizar en sclereus overkomt.

Er is een discrepantie tussen zijn voorkomen en zijn uitgeoefende functie, die toch aanzienlijk verantwoordelijkheid en organisatie vereist".

Dit is de eerste bestreden beslissing.

1.4. Op 19 april 1996 wordt verzoeker in de wachtafdeling geplaatst wegens “uitputting van de beschermingstermijn” en op 1 mei 1996 wordt hij door het directiecomité van de NMBS vervroegd gepensioneerd wegens invaliditeit met ingang van 1 mei 1996.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

2. Over de gegrondheid van de vordering.

2.1. Overwegende dat verzoeker met betrekking tot de gegrondheid van zijn vordering in wat hij noemt “enig middel” de schending aanvoert van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en van het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, inzonderheid de materiële motiveringsplicht, de plicht tot zorgvuldige feitenvinding, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel; dat hij hierbij uiteenzet dat “de beslissing van het Directiecomité van de NMBS dd. 01.05.1996 tot vroegtijdige oppensioenstelling (...), alsmede de beslissing van de Geneeskundige Commissie na Beroep bij de NMBS dd. 19.04.1996 waarbij (hij) definitief ongeschikt werd verklaard voor het uitoefenen van alle functies, zijn aangetast door een gebrekkige formele en materiële motivering, zoniet door een totaal gebrek aan enige motivering”; dat de commissie van beroep voor de bestuursgeneeskunde bij de NMBS in de akte zelf de motieven niet heeft aangegeven op grond waarvan hij definitief ongeschikt is verklaard en dat de bestreden beslissingen bovendien niet berusten "op pertinente medische elementen"; dat het door verzoeker aangevoerde “enig middel” aldus uiteenvalt in twee middelen: eerste middel, de schending van de formele motiveringsplicht, en tweede middel, de schending van de materiële motiveringsplicht, van de plicht tot zorgvuldige feitenvinding en van het redelijkheidsbeginsel;

2.1.1. Overwegende dat verzoeker met betrekking tot het eerste middel betoogt dat de verplichting tot formele motivering werd geschonden door het feit dat de commissie van beroep in haar brief van 19 april 1996 de motieven waarop zij

steunde niet vermeldde maar deze alleen opstuurde naar een door verzoeker aan te duiden vertrouwensarts;

2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat het meedelen van de medische gegevens onder de uitzondering valt voorzien in artikel 4, 3° en 4°, van de wet van 29 juli 1991 omdat het meedelen van de medische motieven afbreuk kan doen aan de eerbiediging van het privé-leven en aan de bepalingen inzake de zwijgplicht; dat artikel 10, § 3, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens bepaalt dat medische gegevens zoals omschreven in artikel 7 van die wet aan de betrokkene slechts kunnen worden meegedeeld door toedoen van een door hem gekozen geneesheer; dat verzoeker de medische gegevens kan bespreken met zijn vertrouwensarts en er aldus voldaan is aan het doel van de motiveringswet; dat overigens de tussenkomst van een arts een waarborg is voor de betrokkene dat de medische gegevens op een voor hem begrijpelijke manier zullen worden uitgelegd; dat ten slotte volgens een vaste rechtspraak van de Raad van State de schending van de uitdrukkelijke motiveringswet niet tot vernietiging kan leiden indien blijkt dat de verzoeker op een andere wijze dan door de formele motivering kennis heeft gekregen van de motieven van de bestuurshandeling;

2.1.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord repliceert dat de motieven moeten voorkomen in de beslissing zelf en dat er geen rekening kan worden gehouden met motieven die in andere stukken zijn vermeld; dat de verwerende partij zich niet op de in artikel 4, 3° en 4°, vermelde uitzonderingen kan beroepen en dat verzoeker niet inziet welk belang er in de verhouding tussen controlerend arts en gecontroleerde hoger kan worden ingeschat dan het recht van laatstgenoemde op onmiddellijke informatie in de bestreden akte zelf; dat de controlerende artsen zich niet op hun beroepsgeheim kunnen beroepen omdat de ratio van dit beroepsgeheim, dat erin bestaat de veiligheid te waarborgen van degenen die de arts in vertrouwen hebben genomen en eenieder in de mogelijkheid te stellen om de verzorging te bekomen die hij nodig heeft, niet opgaat bij het medisch onderzoek voor de beroepscommissie nu er daarbij geen sprake is van het waarborgen van de

veiligheid van diegene die de arts in vertrouwen heeft genomen of het waarborgen van de noodzakelijke verzorging; dat de verwerende partij zich ten slotte ook niet kan beroepen op artikel 10, § 3, van de voornoemde wet van 8 december 1992 aangezien volgens verzoeker die bepaling slaat op medische persoonsgegevens die worden verwerkt in een bestand en dat dit ter zake niet het geval is;

2.1.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie nog stelt dat hij als “rechtsonderhorige” er belang bij heeft dat de motivering van de bestreden beslissingen hem bereikt zonder dat hij daartoe "als rechtsonderhorige" het initiatief moet nemen en dat hij ook belang heeft bij het feit dat die motivering “hem ten laatste gelijktijdig met de eindbeslissing bereikt”;

2.1.5. Overwegende dat de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, als volgt luiden :

"Artikel 2. De bestuurshandelingen van de besturen bedoeld in artikel 1 moeten uitdrukkelijk worden gemotiveerd.

Artikel 3. De opgelegde motivering moet in de akte de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Zij moet afdoende zijn.”;

dat de formele motiveringsplicht aldus tot doel heeft aan de betrokkene een zodanig inzicht te geven in de motieven van die beslissing dat hij in staat is terdege te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing op het stuk van haar motieven te verzetten met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt; dat alhoewel de beslissing van de beroepscommissie de medische motivering waarop ze steunt niet bevat en alzo niet voldoet aan de vereisten die door de wet op de formele motivering zijn gesteld, nochtans de vraag rijst of zulks een nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie kan verantwoorden; dat indien de betrokkene op een andere wijze op de hoogte wordt gebracht van de motieven en aldus in staat is om met kennis van zaken uit te maken of het zin had zich met de middelen die de wet hem verschaft tegen de beslissing te verzetten, de afwezigheid van een formele motivering in de bestreden beslissing zelf, in de regel niet tot vernietiging kan leiden; dat te dezen

de bestreden beslissing van de beroepscommissie uitdrukkelijk vermeldt dat de medische motivering zal worden toegestuurd aan de geneesheer die de betrokkene zal aanduiden en dat dit ook gebeurd is; dat verzoeker blijkens zijn argumentatie met betrekking tot zijn tweede middel terdege in staat is geweest om te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing op het stuk van haar motieven te verzetten met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt; dat dan ook niet ingezien wordt welk bijkomend belang hij ter zake zou hebben gehad om in de bestreden beslissing zelf de motieven, die trouwens louter van medische aard zijn, te vinden; dat het middel niet gegrond is;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker in het tweede middel aanvoert dat de bestreden beslissingen niet steunen op in feite en in rechte aanvaardbare motieven die de conclusie zijn van een zorgvuldig medisch onderzoek; dat volgens de motieven zijn “ethylisme” aan de basis zou liggen van “al de moeilijkheden”; dat een eenmalig feit blijkbaar aan de grondslag ligt van de ongeschiktverklaring dateert niet alleen van twee jaar voor de ongeschiktheidsverklaring maar staat tevens buiten elke proportie tot de bestreden maatregel; dat de verdere motivering enkel betrekking heeft op zijn uiterlijk waarbij de visu door de beroepscommissie wordt geoordeeld dat verzoeker “bizar en sclereus” voorkomt; dat hem tevens wordt aangewreven te vaak het slachtoffer te zijn geweest van een arbeidsongeval; dat aldus de bestreden beslissingen geenszins gebaseerd zijn op een medisch vastgestelde ongeschiktheid maar een sanctie zijn voor de naar het oordeel van de verwerende partij te veelvuldige afwezigheden wegens ongevallen; dat in geen geval de verwijzing naar de zogenaamde disciplinaire problemen volstaan om verzoeker definitief ongeschikt te verklaren voor alle functies; dat een dergelijke ongeschiktverklaring immers vereist dat de arbeidsongeschiktheid een permanent en blijvend karakter heeft; dat daarenboven de medische verslagen van artsen, die stelden dat verzoeker geenszins arbeidsongeschikt was maar integendeel in de loop van de maand maart het werk kon hervatten, zijn genegeerd;

2.2.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat de ongeschiktheid niet uitsluitend gesteund is op een eenmalige alcoholemie en evenmin

een sanctie is voor veelvuldige afwezigheid; dat die elementen in hun samenhang tot de beslissing hebben geleid; dat kan worden besloten dat de, zij het eenmalig, vastgestelde alcoholemie samen met de onduidelijkheid rond de oorzaken van de drie ongevallen die verzoeker zijn overkomen te wijten zijn aan "ethylisme" in hoofde van verzoeker; dat daarnaast tijdens het medisch onderzoek onmiskenbaar de typische karakteristieken van "ethylisme", namelijk een "atrofische en sclereuse man met buikje", zijn vastgesteld; dat ook nog in het verslag van de door verzoeker geraadpleegde neuroloog-psychiater, Dr. MULLIEZ, op een matig alcoholmisbruik in hoofde van verzoeker wordt gewezen; dat verzoeker bovendien gedurende de laatste drie jaar 322 dagen afwezig is geweest en dat de verwerende partij, als openbare dienst, wordt beheerst door het principe van de continuïteit zodat zij op een bestendige, ononderbroken en regelmatige wijze moet kunnen functioneren en daartoe moet kunnen betrouwen op personeelsleden die op een regelmatige, bestendige en onafgebroken wijze hun functie kunnen uitoefenen; dat ten slotte in zoverre verzoeker de verwerende partij onzorgvuldige feitenvinding verwijt zichzelf manifest in gebreke blijft in het kader van de onderzoeken om zelf duidelijkheid te scheppen omtrent de werkelijke oorzaken van de hem overkomen ongevallen;

2.2.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord repliceert dat hij graag uitleg wil verschaffen over de ongevallen en hun oorzaak maar dat het hem tijdens het medisch onderzoek nooit expliciet is gevraagd geweest; dat dit medisch onderzoek trouwens maar 10 minuten geduurd heeft en dat "de kwaliteit van het medisch verslag (...) navenant (is)"; dat het onjuist is dat de beschermingstermijn reeds verstreken was; dat uit de artikelen 11 en volgende van het ARPS, bundel 570, titel II, blijkt dat de beschermingstermijnen pas na een afwezigheid van 365 dagen omwille van gezondheidsredenen gedurende een termijn van drie jaar verstrijken; dat een betrokkene na het verstrijken van de beschermingstermijn in de wachtafdeling wordt geplaatst en medisch wordt onderzocht om te bepalen of er nog hoop blijft bestaan dat de bediende op een volledige, regelmatige en onafgebroken wijze de dienst zal kunnen hervatten of dat hij als definitief ongeschikt voor elke functie moet worden beschouwd; dat daaruit blijkt dat de langdurige afwezigheid op zich nooit een argument kan zijn om automatisch te besluiten tot een definitieve

ongeschiktheid; dat daarnaast "ethylisme" zeker niet als een afdoende motivering kan worden beschouwd nu als bewijs ervan moet worden verwezen naar een eenmalig feit dat zich twee jaar geleden heeft voorgedaan; dat verzoeker niet ontkent dat hij gedurende enige tijd in het verleden te kampen had met een licht alcoholprobleem maar dat het geenszins strookt met de werkelijkheid hem voor te stellen als een alcoholist die onbekwaam zou zijn voor eender welke functie; dat verzoeker de verwerende partij heeft gedagvaard voor de arbeidsrechtbank te Gent en inmiddels een deskundige is aangesteld en dat dit deskundigenonderzoek zeker zal uitwijzen dat "hij geschikt is om zijn functie verder uit te oefenen, minstens om een andere functie binnen de NMBS uit te oefenen";

2.2.4. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie, inhakende op wat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord aankondigde, verwijst naar het voorverslag van de door de arbeidsrechtbank aangestelde deskundige, die als volgt besluit :

"Mij baserend op het verslag van Prof. Dr. E. THIERY (neuro-psiater) ben ik van oordeel dat eiser ongeschikt is om een verantwoordelijkheids- en organisatiefunctie uit te oefenen. Ook het verrichten van een andere job wordt door de bevindingen gehypothekeerd.

Zelfs met een poging van eiser om 'droog' te worden d.m.v. een therapie is het verrichten van een job waarschijnlijk niet meer haalbaar in de toekomst.";

dat de alcoholemie van verzoeker op 2 maart 1994 door het terugrekenen tot het ogenblik der feiten ongeveer 2,01 gram/liter bedroeg en dat zijn verklaring over zijn drankverbruik tijdens de diensturen nooit het vastgestelde alcoholgehalte kan verantwoorden; dat de beroepscommissie samengesteld is, onder meer, uit drie geneesheren; dat uit het medisch dossier van verzoeker overduidelijk blijkt "dat hij kampt met een alcoholprobleem en daardoor niet meer in staat is elke functie op een normale, d.w.z. op een volledige, regelmatige en onafgebroken wijze uit te oefenen";

2.2.5. Overwegende dat uit de door de beroepscommissie gegeven motivering blijkt dat deze ervan uitgegaan is dat verzoeker een alcoholprobleem heeft dat hem ongeschikt maakt voor elke functie; dat ten bewijze daarvan wordt verwezen

naar de op 2 maart 1994 vastgestelde alcoholintoxicatie en disciplinaire problemen als gevolg van herbergbezoek tijdens de diensturen; dat uit de stukken gevoegd bij de laatste memorie van de verwerende partij ook nog blijkt dat verzoeker bij vonnis van 4 december 1992 van de correctionele rechtbank te Kortrijk veroordeeld werd wegens een inbreuk op de wegcode, sturen in staat van dronkenschap en vluchtmisdrijf en dat die feiten plaatsvonden te Roeselare op 12 april 1992; dat die veroordeling bij de verwerende partij ook gekend was op het ogenblik van de bestreden beslissingen; dat ook de vertrouwensarts van verzoeker in zijn brief van 20 mei 1996 gewaagt van "alcoholmisbruik" in het "recente verleden"; dat de commissie waarin onafhankelijke geneesheren zetelen van mening is dat verzoeker er geatrofieerd en sclereus uitziet, welke kenmerken als typisch voor "ethylisme" worden genoemd; dat die objectieve gegevens moeten worden verbonden aan de omstandigheid dat verzoeker in een relatief korte periode het slachtoffer is geweest van drie ongevallen waardoor hij zeer lang werkonbekwaam was; dat verzoeker over die ongevallen klaarblijkelijk is ondervraagd omdat hij blijkens de bestreden beslissing daarover weinig los laat; dat uit het samenlezen van al die elementen de verwerende partij er terecht is kunnen van uitgaan dat het alcoholisme van verzoeker van aard was om hem definitief ongeschikt te verklaren; dat het middel ongegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op een december 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. DE BRABANDERE.